

Impressions d'un combatent al front de guerra d'Aragó

La victòria serà nostra

Són aquestes unes frases que s'han dit i repetit infinitat de vegades, però, no obstant i això, la majoria dels qui les diuen no s'entenen pas molt a demostrar amb proves incontrovertibles la seva exactitud.

En tot Catalunya i València, i part de totes les altres regions d'Espanya, sens dubte ho creiem a cegues que la victòria serà nostra; però hi ha tot el sector de pobles dominats pels rebels que, mancats per complet de les notícies que podrien donar-los un xic de llum sobre la situació actual, no tenen altre remei que empassar-se les noves dels Francos, Queipos i companyia, les quals, encara que no se les creguin del tot, no per això poden dir que siguin falses, puix que els en falten de nostres per a oposar-les a les d'ells.

També hi ha la gent facciosa — requetès, falangistes, tot el clero, l'alta banca, les institucions armades i tots els «don Enriques» d'aquests pobles — que, fent causa i enduts pel seu fanatisme mig-eval, tenen l'esperança de parar el rellotge de la vida i, com si el temps, i amb el temps el progrés o evolució, no existissin per res, portar-nos altra volta a l'època de la «Santa Inquisició».

Valgui tot això per a demostrar que en la mateixa Espanya hi ha un sector de gent, quasi bé tan nombrós com el nostre, que no creu pas, com nosaltres, que la victòria es decantarà en favor nostre. La comprovació aquesta serà amarga, però és la veritat.

Si tinguéssim manera de fer-nos escoltar per tanta de gent, procurant situar-nos en un pla d'imparcialitat, els parlariem en els termes que pensem fer-ho als lectors de LA GRALLA; però, ja que no ens és possible, ho farem pels companys que creuen en la victòria, enduts pel seu entusiasme, sense que s'hagin aturat a pensar que hi ha tanta de gent que creu, també a cegues, que la victòria serà d'ells.

* * *

Per a endevinar o almenys acostar-se a la trajectòria que seguiran els esdeveniments, té molt de guanyat el qui sap col·locar-se en una posició neutral, i és això el que pensem fer nosaltres o almenys ho intentarem.

Al davant nostre tenim les pàgines gràfiques que ha publicat el periòdic barceloní «La Vanguardia» en els cinc mesos que dura aquesta lluita. En contraposició a això, tenim uns exemplars del periòdic facciós «Heraldo de Aragón». En el primer hi veiem fotografies de quan els primers dies els obrers s'afanyaven a convertir els tallers en indústries de guerra

construint material bèl·lic i blindant trens i camions. De quan la joventut prenia voluntàriament les armes per anar a rescatar de les grapes de l'enemic els seus germans de llunyanes terres... També hi veiem fotografies d'imponents manifestacions de masses que arreu del món es solidaritzen al nostre moviment, així com també de casa nostra, amb les manifestacions fetes amb motiu del 6 d'Octubre, aniversari de la revolució russa i de l'enterrament de Durruti. Veiem també un sens fi de proves de l'afecte i interès que ens té la reraguarda als del front. I la feina constructiva que es fa a la reraguarda i que a nosaltres tant ens encoratja...

En contraposició a això, què ens ensenya el diari facciós? En primer lloc, direm que el paper els escasseja molt. Una disposició del govern (?) fantasma que llegim en aquest mateix diari, obliga a tots els seus periòdics a reduir la mida i el nombre de planes a la meitat.

En les seves informacions gràfiques, veiem, això sí, moltes misses de campanya, desfilades militars, amb absència total del poble, però beneïdes pel cardenal tal o el bisbe qual; processons, amb assistència de tota la mainada de les escoles i al darrera els requetès i falangistes amb el seu posat que sembla que s'ho hagin de menjar tot. Són molt valents allà, però quan vénen aquí al front, sempre van darrera del «tercio» o dels moros. Al davant, com a forces de xoc, encara no els hi hem vist mai.

En aquest diari hi veiem també unes fotos de l'Alt Comandament facciós amb l'assistència del bisbe de Toledo i altres prelats que no diu qui són. Una cosa cal anotar. De fotografies de les ciutats, seves no en publica gaires i les poques que publica no s'hi veu apenes gent. Al davant nostre en tenim una de Saragossa que és d'una processó i una altra de Sant Sebastià, que és d'una desfilada militar. En la primera hi veiem, presenciant la processó, una persona a cada dos o tres metres de la vorera. La manxeta de sota diu: «El pueblo de Zaragoza vitoreando a los salvadores de España». Quin cinisme! Però, de debò aquelles quatre persones que hi ha a cada costat són el poble de Saragossa? I tots els mils i mils d'obers que hi havia abans del moviment, què se n'ha fet? Perquè nosaltres entenem per poble tota la gent que treballa i produeix i amb el seu esforç manual o intel·lectual impulsa la marxa dels pobles per camins pròpres de llibertat i de justícia...

En l'altra fotografia ja n'hi veiem més de gent, però es necessita ésser cec per no veure que tota aquella gent li han portada a la força. Només cal veure'ls la cara. Quina diferència amb les cares dels nostres companys que hem vist primerament en l'altre periòdic! És una ampla avinguda. Al mig hi veiem els soldats de les lleves que han cridat últimament i ens

vénen a la memòria aquelles frases de Remarque: «Estan buidant els bressols per a reclutar soldats». Tots ells són xicots de 16 i 17 anys. Els porten a jurar la bandera monàrquica que hi ha al davant d'un altar muntat bell mig de l'avinguda. Tot el voltant de l'altar està ple de capellans. És una estampa que subleva. Xicots que els porten a matar *contra la seva voluntat*; la seva cara ho diu clarament. Militars borratxos que no saben el que es pesquen. Capellans ventruts que en nom de Crist beneïxen aquelles armes bèl·liques!... I per últim, gent del poble, de cara famèlica, amb l'espant reflectit en el rostre. Quin fàstic!

Per si això no fos prou, hi ha tota una sèrie d'aspectes on la nostra superioritat es posa de manifest.

Per exemple, en el que fa referència a les forces d'un i altre bàndol, hi ha el factor de la moral que fa que lluitem amb més braó i entusiasme nosaltres que ells. Nosaltres ens trobem protegits en tot moment per una reraguarda forta i robusta, capaç de produir molt més si les circumstàncies ho exigeixen.

* * *

Darrerament hem estat a Casetes de Quinzena i ara aquí a la Serra d'Aicubierre i tant en l'un lloc com en l'altre hem vist passar-se a les nostres files soldats en un estat lamentable. Les seves cares reflecteixen un estat de misèria a tot amb el seu vestuari, encara d'estiu i brut i espallifat.

Si alguna vegada als nostres aviadors se'ls ha acudit de llençar premsa o fulles als soldats, els han fet més mal que bé, puix si algun ha provat d'anar-ne a recollir cap, no n'ha tornat pas viu. Dies enrra l'aviació negra ens va tirar a la nostra columna uns manifestos convidant-nos a que ens rendíssim, ja que, segons ells, Madrid és seu i tota la resta d'Espanya també. Tenint en compte que els nostres caps ens portaven enganyats, no ens haurien fet res, segons deien aquelles fulles. Quan l'aviació fou fora, tots nosaltres vàrem anar a buscar-ne i passàrem la tarda divertida comentant aquella literatura que a honor nostre havia redactat el Queipo. I no solament els nostres caps no ens castigaren, sinó que ens ajudaren a fer-hi broma.

Quina diferència de tracte!

No és possible que amb aquests procediments vagin enlloc. S'imposen pel terror, i això serà el que els farà perdre.

Ara ja reconeixen que no podran entrar a Madrid, però el destrueixen pel pler sàdic de veure els edificis com cremen, com les criatures, les dones i els vells moren assassinats pels carrers víctimes de la seva metralla o esclafats sota els edificis que ells ensorren.

La diferència de procediments en a-